

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๗/๒๕๕๕

วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๕ นายอนันต์ งามวุฒิมวงส์ ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๑๓๒๗๒/๒๕๕๒ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ กรณีพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน ฯ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ ฯ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ข้อเท็จจริง

บริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ฟ้องบริษัท สันติภาพ (ฮั่วเพ็ง ๑๕๕๕) จำกัด ที่ ๑ นายบุญชัย สัมฤทธิ์วิศิษฏา ที่ ๒ นางมาลี หรือนางมาล รัชตสวรรค์ หรือสัมฤทธิ์วิศิษฏา ที่ ๓ นายแก้ว รัชตสวรรค์ ที่ ๔ นายอนันต์ งามวุฒิมวงส์ ที่ ๕ จำเลยฐานผิดสัญญากู้เงิน ตัวสัญญาใช้เงิน และค้ำประกันในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๑๓๒๗๒/๒๕๕๒ สรุปความได้ว่า นายอนันต์ งามวุฒิมวงส์ ซึ่งเป็นผู้ร้องรวมทั้งจำเลยอื่นๆ เป็นผู้ค้ำประกันการออกตัวสัญญาใช้เงินของบริษัท สันติภาพ (ฮั่วเพ็ง ๑๕๕๕) จำกัด จำเลยที่ ๑ ให้แก่บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ คาเธ่ย์ ไลน์แนนซ์ จำกัด (มหาชน) ต่อมาบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ คาเธ่ย์ ไลน์แนนซ์ จำกัด (มหาชน) โดยองค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงินได้ตกลงจำหน่ายสินเชื่อและทำสัญญาขายตราสารหนี้อื่นๆ และสิทธิเรียกร้องให้แก่โจทก์ โจทก์จึงได้รับโอนสินทรัพย์ดังกล่าว และได้มาซึ่งสิทธิในสินทรัพย์รวมทั้งสิทธิเรียกร้องต่างๆ ในมูลหนี้ของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ คาเธ่ย์ ไลน์แนนซ์ จำกัด (มหาชน) ที่มีอยู่เหนือจำเลยทั้งหมดตามพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗ และพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๐ ทวิ

บริษัทบริหารสินทรัพย์ เอ็น เอฟ เอส จำกัด ได้ยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ขอสวมสิทธิเป็นโจทก์แทนโจทก์เดิม โดยระบุว่า เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๕ บริษัทบริหารสินทรัพย์ เอ็น เอฟ เอส จำกัด ได้ทำสัญญารับโอนสิทธิเรียกร้องของหนี้เงินกู้และหลักประกัน ซึ่งเป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพจากบริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) รวมทั้งหนี้ของลูกหนี้ในคดีนี้ด้วย และบริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ได้มีหนังสือบอกกล่าวแจ้งการโอนสิทธิไปยังจำเลยทั้งหลายแล้ว บริษัทบริหารสินทรัพย์ เอ็น เอฟ เอส จำกัด จึงขอสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ในคดีดังกล่าวตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗

ต่อมาผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ รวม ๒ ฉบับ ดังนี้

ฉบับแรกเป็นคำร้องฉบับลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๔๔ สรุปความได้ว่า ตามที่บริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) โจทก์ อ้างว่าได้รับโอนสิทธิเรียกร้องที่มีอยู่เหนือจำเลยทั้งหมดในคดีนี้ โดยสมบูรณ์และถูกต้องตามกฎหมาย โดยมีต้องแจ้งให้จำเลยทราบ ซึ่งอาศัยบทบัญญัติแห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๒๗ และพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๐ ทวิ นั้น ผู้ร้องเห็นว่าบทบัญญัติสองมาตราดังกล่าวขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

ฉบับที่ ๒ เป็นคำร้องคัดค้านการขอสวมสิทธิเป็นโจทก์แทนโจทก์เดิมฉบับลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๔๔ สรุปความได้ว่า ตามที่บริษัทบริหารสินทรัพย์ เอ็น เอฟ เอส จำกัด ได้อ้างว่าสามารถสวมสิทธิเป็นโจทก์แทนโจทก์เดิมได้ โดยอาศัยบทบัญญัติของพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗ นั้น ผู้ร้องโต้แย้งว่า บทบัญญัตินี้ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ จึงขอให้ศาลแพ่งกรุงเทพใต้มีคำสั่งให้ส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยต่อไป

บริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ได้ยื่นคำแถลงคัดค้านการส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญตีความตามคำร้องของจำเลยที่ ๕ สรุปความได้ว่า มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญ เป็นการรับรองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลสำหรับในภาวะปกติทั่วไปที่บุคคลทุกคนในสังคมจะต้องเสมอภาคเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมายเดียวกัน พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ และพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นกรณีเร่งด่วนที่รัฐบาลต้องแก้ไขภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากปัญหาในระบบสถาบันการเงินโดยมีอาจจะหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ เป็นการตรากฎหมายโดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๘ จึงเป็นการตรากฎหมายออกมาเพื่อใช้แก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศในกรณีฉุกเฉินที่จำเป็นต้องมีมาตรการเป็นพิเศษผ่อนคลายจากกรณีปกติทั่วไปเพื่อให้องค์กรเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงินสามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายให้แล้วเสร็จโดยเร็วเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม ดังนั้น ในการโอนสิทธิเรียกร้องจึงยกเว้นไม่ต้องมีการบอกกล่าวการโอนให้ลูกหนี้แห่งสิทธิทราบก่อนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ศาลแพ่งกรุงเทพใต้เห็นว่ากรณีตามคำโต้แย้งของกลุ่มความอยู่ในบังคับมาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญ จึงมีคำสั่งให้ส่งสำนวนดังกล่าวไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

ข้อวินิจฉัย

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยมีว่า

พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๒๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๐ ทวิ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ในกรณีของพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๒๗ และพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๐ ทวิ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่นั้น ศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยที่ ๒๔/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๕ ว่าไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญมาตราดังกล่าว จึงไม่ต้องวินิจฉัยอีก

ส่วนพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า

มาตรา ๗ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ บัญญัติว่า “ในการโอนสินทรัพย์จากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ ถ้ามีการฟ้องบังคับสิทธิเรียกร้องเป็นคดีอยู่ในศาล ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์เข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนในคดีดังกล่าว และอาจนำพยานหลักฐานใหม่มาแสดงคัดค้านเอกสารที่ได้ยื่นไว้แล้ว ถ้ามค้านพยานที่สืบมาแล้วและคัดค้านพยานหลักฐานที่ได้สืบไปแล้วได้ และในกรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษาบังคับตามสิทธิเรียกร้องนั้นแล้ว ก็ให้เข้าสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษานั้น”

เนื่องจากมาตรา ๗ ดังกล่าว มีข้อความทำนองเดียวกันกับมาตรา ๓๘ สัตต แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ฯ ซึ่งบัญญัติว่า “ในการควบกิจการของธนาคารพาณิชย์เข้าด้วยกันหรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงิน หรือโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน ถ้ามีการฟ้องบังคับสิทธิเรียกร้องเป็นคดีอยู่ในศาล ให้ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินที่ควบกันหรือที่รับโอนกิจการ แล้วแต่กรณีเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนในคดีดังกล่าว และอาจนำพยานหลักฐานใหม่มาแสดงคัดค้านเอกสารที่ได้ยื่นไว้แล้ว ถ้ามค้านพยานที่สืบมาแล้วและคัดค้านพยานหลักฐานที่ได้สืบไปแล้วได้ และในกรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษาบังคับตามสิทธิเรียกร้องนั้นแล้ว ก็ให้เข้าสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษานั้น”

และมาตรา ๖๗ ฉ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ ฯ ซึ่งบัญญัติว่า “ในการควบกิจการของบริษัท หรือโอนกิจการของบริษัทให้แก่สถาบันการเงิน ถ้ามีการฟ้องบังคับสิทธิเรียกร้องเป็นคดีอยู่ในศาลให้สถาบันการเงินที่ควบกัน หรือที่รับโอนกิจการเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนในคดีดังกล่าว และอาจนำพยานหลักฐานใหม่มาแสดงคัดค้านเอกสารที่ได้ยื่นไว้แล้ว ถ้ามค้านพยานที่สืบมาแล้ว และคัดค้านพยานหลักฐานที่ได้สืบไปแล้วได้ และในกรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษาบังคับตามสิทธิเรียกร้องนั้นแล้ว ก็ให้เข้าสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษานั้น” จะเห็นได้ว่าทั้ง ๓ มาตราดังกล่าวมีข้อความทำนองเดียวกัน ยกเว้นแต่เพียงว่ามาตรา ๓๘ สัตต แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ฯ ใช้บังคับกับกรณีของธนาคารพาณิชย์ที่ควบกิจการเข้าด้วยกัน หรือกับสถาบันการเงิน หรือโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน และมาตรา ๖๗ ฉ ใช้บังคับกับกรณีของบริษัทธุรกิจเงินทุนธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ ที่ควบกิจการของบริษัทหรือโอนกิจการของบริษัทให้แก่สถาบันการเงิน และศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๔๕/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๕ ว่า มาตรา ๓๘ สัตต และมาตรา ๖๗ ฉ ดังกล่าวไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ เนื่องจากการสวมสิทธิเป็นคู่ความตามบทบัญญัติข้างต้น รวมทั้งการสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษามีได้เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของลูกหนี้ มิได้มุ่งประโยชน์จะใช้บังคับแก่กรณีหนึ่งกรณีใดโดยเฉพาะ และมีได้เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ลูกหนี้หรือจำเลยยังมีสิทธิที่จะต่อสู้คดีตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และถ้าเป็นกรณีของการบังคับคดี ก็มีสิทธิต่อสู้ตามกฎหมายว่าด้วยการบังคับคดีได้ จึงไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิแต่อย่างใด

ด้วยเหตุผลเช่นเดียวกันกับคำวินิจฉัยข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

นายสุจิต บุญบงการ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ